

Tekonivelleikkauksen jälkeen

**Tekonivelsairaala
Coxa**

Tämän oppaan tarkoituksena on tukea toipumistanne tekonivelleikkauksen jälkeen.

Sisältö

Tekonivelleikkauksen jälkeen	5
Miten hoidan leikkaushaavaa kotona	5
Seuratkaa haavanne paranemista	5
Milloin hakaset poistetaan	6
Lääkitys	6
Miten laskimotukoksia ehkäistään	6
Pitääkö turvotuksesta, mustelmista ja hemoglobiiniarvosta olla huolissaan?	8
Miten voin välttyä tekonivelinfektiolta?	8
Milloin jälkitarkastukseen?	8
Itsemaksavien potilaiden jälkitarkastukset	9
Reagoivatko metallinilmaisimet tekoniveleen?	10
Asiakaspalaute	10
Infektioilmoitus	10

YHTEYSTIETOJA:

Coxan vuodeosasto (03) 311 780 40

Poliklinikan sairaanhoitaja (03) 311 780 23

Coxan lääkäreiden
yksityisvastaanoton
ajanvaraus ma - pe 8-15 (03) 311 780 14

Coxan potilasasiamies (yhteistyössä TAYS:n kanssa)

Marja Nieminen (03) 311 651 19
ti ja pe klo 12 - 14
sekä vastaajan ilmoittamina aikoina

TEKONIVELLEIKKAUKSEN JÄLKEEN

Miten hoidan leikkaushaavaa kotona?

Voitte peseytyä normaaliin tapaan. Suojatkaa haava viiden vuorokauden ajan leikkauksesta.

Mikäli haava vuotaa vielä **viiden vuorokauden** jälkeen, suojatkaa haava kunnes se on kuiva. Haavasidos vaihdetaan puhtain käsin. Saunaan voitte mennä hakasten poiston jälkeisenä päivänä. Suihkun jälkeen haava kuivataan puhtaalla pyyhkeellä kevyesti painelemalla.

Seuratkaa haavanne paranemista

OTTAKAA YHTEYTTÄ COXAN VUODEOSASTOLLE
puh. (03) 311 780 40

- jos haava-alueella on lisääntyvää kipua, turvotusta, punoitusta tai kuumotusta
- haavasta tulee märkäistä vuotoa
- verenvuoto haavasta lisääntyy
- lämpönnne on yli vuorokauden ajan yli 38 °C
- älkää aloittako antibioottilääkitystä ottamatta ensin yhteyttä Coxaan

Coxan lääkäri arvioi haavaongelmien antibioottilähdön tarpeellisuuden.

Milloin hakaset poistetaan?

Varatkaa aika hakasten poistoa varten oman kunnan terveyskeskuksen sairaanhoitajalta. Oman kunnan kotisairaanhoidaja voi käydä poistamassa hakaset myös kotona.

Hakasten poisto: / 20 .

Lääkitys

Kotiutumisvaiheessa saatte tarvitsemanne kipulääkereseptit sekä laskimotukoksia ennaltaehkäisevän lääkityksen reseptit Coxasta. Mikäli siirrytte jatkohoitoon, saatte vastaavat reseptit kotiutuessanne sieltä.

Kotiutumisvaiheessa on suositeltavaa, että jatkatte edelleen säännöllistä kipulääkitystä, jotta kävely sekä lihastoiminnan ja nivelliikkuvuuden harjoittaminen onnistuu ohjeiden mukaisesti.

Säännöllisen kipulääkityksen voitte jättää pois omien tuntemustenne mukaisesti ja jatkaa kipulääkkeiden käyttöä tämän jälkeen tarvittaessa. Kylmähoito on sopiva tapa lievittää leikkausalueen kiputilaa. Kohtalaisten kipujen esiintyminen tekonivelleikkauksen jälkeen on täysin normaalia useamman viikon ajan.

Mikäli **kiputilanne vaikeutuu** huomattavasti tai saamistanne kipulääkkeistä ei ohjeiden mukaan käytettynä ole apua, ottakaa yhteyttä Coxaan.

Mikäli teillä on aikaisemmin kipulääkkeiden käytön aikana ilmennyt vatsaärsytystä tai leikkauksen jälkeen tulehduskipulääkkeiden käyttö on säännöllistä ja pitkäkestoista, on **vatsansuojalääkityksen** käyttäminen perusteltua.

Miten laskimotukoksia ehkäistään?

Laskimotukosten ehkäisevää lääkitystä jatketaan lääkärin ohjeen mukaan yleisimmin **neljän viikon ajan** leikkauspäivästä alkaen. Tämän lääkityksen ansiosta laskimotukokset ovat harvinaisia

komplikaatioita tekonivelleikkauksen jälkeen, joten lääkitysohjeen noudattaminen on erittäin tärkeää.

Laskimotukoksen oireina ovat yleensä

- raajan huomattava turpoaminen
- tietyn alueen kuumotus ja punoitus
- raajan kivuliaisuus ja voimakas täyteläisyyden tunne

Mikäli näitä oireita ilmaantuu, ottakaa yhteyttä Coxaan.

Mikäli teillä on ollut käytössä **verenkiertolääkitys** (esim. ASA tai Primaspan), joka on jätetty tauolle ennen leikkausta, jatkakaa sitä vasta laskimotukoksia ehkäisevän lääkityksen lopettamisen jälkeen. Jos olette käyttänyt verenkiertolääkitystänne keskeytyksettä sairaalassa-oloajan, jatkakaa sitä normaalisti.

Marevan-hoito aloitetaan yleensä toisena päivänä leikkauksen jälkeen. Marevan-hoidon tauotuksen vuoksi leikkauksen jälkeen jatketaan pistoksena annettavaa verenohennuslääkettä Marevan-hoidon kanssa siihen asti kunnes INR-arvo on jälleen hoitotasolla eli vähintään 2.0.

Pitääkö turvotuksesta, mustelmista ja hemoglobiiniarvosta olla huolissaan?

Turvotus haava-alueella ja koko leikatussa raajassa on normaalia. Turvotuksen kesto vaihtelee yksilöllisesti ja se saattaa kestää useita viikkoja. Turvotusta voi alkuvaiheessa ehkäistä vältämällä pitkää yhtäjaksoista istumista ja seisomista. Kohoasento ja kylmähoito useamman kerran päivässä vähentävät myös turvotusta.

Mustelmia muodostuu usein leikkaushaavan ympäristöön ja myös laajemmalle alueelle mutta ne häviävät itsestään. Mustelmat saattavat olla kivuliaita ja niiden parantuminen vie usein pitkänkin ajan.

Tekonivelleikkauksen jälkeen hemoglobiiniarvon laskeminen on normaalia, arvo kohoaa vähitellen monipuolisen ravinnon avulla. Halutessanne voitte käyttää teille sopivaa rautalääkitystä.

Miten voin välttyä tekonivelinfektiolta?

Tulehdusten ennaltaehkäisy ja niiden huolellinen hoito ovat jatkossakin tärkeitä, koska tulehdukset voivat levitä verenkierron välityksellä tekoniveleen. Mikäli teille suunnitellaan hammastoinenpiteitä, polikliinisiä tähytys- tai muita toimenpiteitä, teidän tulee kertoa hoitavalle lääkärille tekonivelestä.

Pitkittyneiden iho-ongelmien hoidattaminen ja säännölliset hammas-tarkastukset ovat suositeltavia tekonivelleikkauksen jälkeen.

Milloin jälkitarkastukseen?

Fysioterapeutin kontrollikäynti järjestetään lääkärin ohjeen mukaan oman terveyskeskukseen tai jatkohoitopaikkaan kävelyn sekä liike- ja voimaharjoitusten ohjaamiseksi.

Saatte postitse kutsun Coxan poliklinikalle jälkitarkastukseen, joka on 2 - 3 kuukautta leikkauksen jälkeen.

Käykää kutsun mukana olevien läheteiden mukaisissa tutkimuksissa. Jälkitarkastuksessa arvioidaan liikkumista ja toimintakykyä sekä tarkistetaan röntgenkuvat. Jälkitarkastuksen suorittaa joko ortopedi tai fysioterapeutti.

Tekonivelpotilaita seurataan **määräaikaistarkastuksin** ja niiden aikataulu selviää jälkitarkastuksessa.

Itsemaksavien potilaiden jälkitarkastukset

Olkaa hyvä ja varatkaa jälkitarkastusaika itse Coxan yksityisvastaanotolta teidät leikanneen ortopedin ohjeistuksen mukaisesti. Häneltä saatte ohjeet ja lähetteen röntgenkuvaukseen.

**Ajanvaraus puh. (03) 311 780 14
ma - pe klo 8-15.**

Reagoivatko metallinilmaisimet tekoniveleen?

Turvataarkastusten laitteet voivat hälyyttää esim lentokentillä. Saatte tekonivelestä kertovan kortin poliklinikalla jälkitarkastuksessa.

Asiakaspalaute

Toivomme saavamme palautetta Coxassa saamastanne hoidosta internetissä osoitteessa www.coxa.fi/palaute tai asiakaspalautelomakkeella. Palautteenne on meille tärkeää työmme kehittämisen kannalta.

Infektioilmoitus

Lähtiessänne Coxasta saatte infektioilmoituslomakkeen. Palauttakaa ilmoitus lomakkeen ohjeen mukaisesti kansion muovitaskussa olevassa kirjekuoressa.

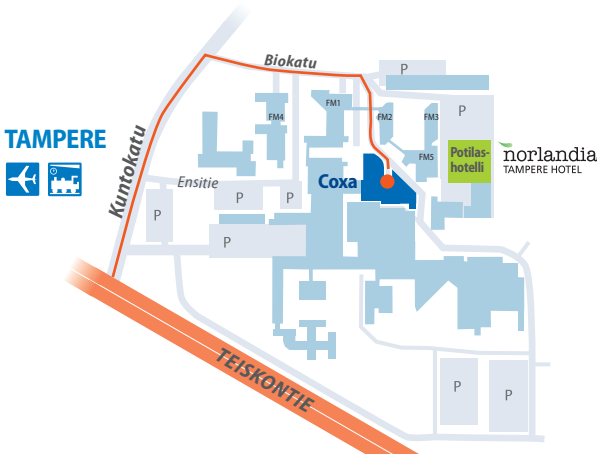
**Iloa ja
aktiivisuutta
elämään!**

Coxa on Suomen ainoa vain tekonivelleikkauksiin erikoistunut sairaala, joka työllittää noin 200 alan huippuosaajaa. Ortopedimme ovat erikoistuneet tekonivelleikkauksiin, joita he tekevät vuosittain yhteensä noin 3 000.

Coxa on kansainvälinen huippuyksikkö ja Euroopan johtavia tekonivelsairaalaita. Potilasturvallisuutemme on alan huippuluokkaa. Tieteellinen tutkimus on osoittanut, että tekonivelleikkaus onnistuu keskimäärin paremmin, kun sairaalan ja yksittäisen ortopedin leikkausmäärä kasvaa.

Suomalaiset potilaat voivat valita vapaasti Coxan hoitopaikakseen kaikkien Suomen erikoissairaanhoidon julkisten yksiköiden joukosta. Meillä hoidetaan julkisilla hinnoilla.

Tekonivelsairaala Coxa

www.coxa.fi

Tekonivelsairaala Coxa Oy

Käyntiosoite: Biokatu 6 b
Postiosoite: PL 652, 33101 Tampere
Puhelin: 03 3117 8017
Ajanvaraus: 03 3117 8023, ma–pe 8–15
Fax: 03 3117 8090
E-mail: etunimi.sukunimi@coxa.fi

Coxa Tampere, iltavastaanotto

ti ja to klo 15.30–17.30
Ajanvaraus: 03 3117 8014

Coxa Helsinki, poliklinikka

Osoite: 3. krs, Docrates
Saukonpaadenranta 2,
Ruoholahti, 00180 HELSINKI
Ajanvaraus: 050 408 2200, ma–pe 8–15
Vastaanotto: arkisin
E-mail: etunimi.sukunimi@coxa.fi